

Innst. 234 L

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 50 L (2015–2016)

Innstilling fra næringskomiteen om Endringer i reindriftsloven mv. (reingjerde mot Finland m.m.)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Regjeringen legger i proposisjonen fram forslag til endringer i reindriftsloven som inkorporerer Konvensjonen av 9. desember 2014 mellom Norge og Finland om oppføring og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer inn på det andre rikets område.

Gjeldende overenskomst av 3. juni 1981 mellom Norge og Finland om bygging av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker, er inkorporert i norsk rett gjennom Lov i henhold til konvensjon av 3. juni 1981 mellom Norge og Finland om bygging av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker.

I Prop. 49 S (2015–2016) av 22. januar 2016 fra Utenriksdepartementet bes det om Stortingets samtykke til inngåelse av Konvensjon av 9. desember 2014 mellom Norge og Finland om oppføring og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer inn på det andre rikets område.

Utgangspunktet for konvensjonen er at grensen mellom Norge og Finland er stengt for grensekryssende reindrift.

Konvensjonens formål er å regulere ansvarsfordeling når det gjelder oppføring og vedlikehold av gjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to rikene, samt regulere oppfølgingen når rein likevel krysser grensen. Gjerdene

skal støtte opp om reineiernes vokteplikt. Konvensjonen innebærer at det skal oppføres gjerder fra Angeli til Levajok. Dette medfører at foruten strekningen mellom Levajok og Polmak (Riksrøys 343) blir hele grensen mellom Norge og Finland stengt med reingjerde. Finland får ansvaret for oppføring av gjerde fra Angeli til Gamle Kargasniemi (ca. 63 km). Norge får ansvaret for oppføringen fra Gamle Kargasniemi til Levajok (ca. 81 km). I avtalen ligger det også at oppføringen av gjerdet skal være ferdigstilt innen fem år fra konvensjonen trer i kraft.

1.2 Høring, konsultasjoner og vedtak i Sametinget

Konvensjonen av 9. desember 2014 ble sendt på høring den 2. februar 2015, med høringsfrist 16. mars 2015. Tema for høringen var om Norge skulle inngå konvensjonen.

I Prop. 49 S (2015–2016) er det redegjort for høringsinstansenes syn på spørsmålet om inngåelse av konvensjonen. Det vises også til Prop. 49 S (2015–2016) når det gjelder gjennomføringen av konsultasjoner med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund. Der er også Sametingets behandling av saken gjengitt.

1.3 Departementets vurderinger

Gjeldende konvensjon fra 1981 mellom Norge og Finland har vært utfordrende både på grunn av manglende gjerde og på grunn av en del av bestemmelsene, ikke minst reglene om erstatning. Selv om nåværende konvensjon åpner for at norske myndigheter kan pålegge en reineier ved uaktsomhet å erstatte staten det beløp som er utbetalt til den finske stat når rein har gjort skade, er det i praksis nesten umulig å håndheve denne bestemmelsen. Begrunnelsen er store problemer med å dokumentere hvem som eier reinen.

Den nye konvensjonen bidrar mer effektivt til å støtte opp om reieneernes vokteplikt slik at det så langt som mulig unngås at reinen krysser grensen, og dermed også muligheten til å fremme regresskrav ved uaktsomhet. Videre gir konvensjonen langt bedre muligheter for norske myndigheter til å vurdere de krav som kommer fra finske myndigheter om erstatning.

Den nye konvensjonen forutsetter at det oppføres gjerder på de mest utsatte strekningene, noe som forventes å ville redusere problemet med rein som trekker over grensen.

Løsningen som nå foreligger, innebærer at det ikke bygges gjerde i det området hvor et gjerde vil ha sterkest negative effekter for naturmangfold, friluftsliv og kulturminner. Der det skal oppføres gjerde på norsk side av grensen, skal det så langt som mulig gjennomføres avbøtende tiltak i samsvar med foretatt konsekvensutredning. Når det gjelder kulturminner, skal Sametinget gis mulighet til å uttale seg om tiltaket vil berøre kjente kulturminner, og om tiltaket krever ytterligere registreringer, jf. kulturminneloven § 9. Arbeidet med oppføring av gjerdet skal skje etter dialog med Fylkesmannen i Finnmark og Sametinget.

1.4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Det vil knytte seg økonomiske og administrative kostnader til bygging og vedlikehold av gjerdene, samt til møter i reingjerdekommisjonen. Byggingen av gjerdet skal gå over fem år, og vil totalt beløpe seg til 10–15 mill. kroner. Dette vil bli dekket innenfor Landbruks- og matdepartementets budsjett. De siste årene har den norske stat utbetalt erstatningskrav fra finske myndigheter. Ved ikrafttredelse av ny konvensjon forventes en betydelig reduksjon i omfanget av nye erstatningskrav.

Ut over dette forventes ikke inngåelsen av konvensjonen å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Lasse Juliussen og Odd Omland, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Benjamin Grønvold, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Oskar J. Grimstad, Morten Ørsal Johansen og Tormod Overland, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra

Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, fra Venstre, Pål Farstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, viser til Prop. 50 L (2015–2016): Endringer i reindrifftsloven mv. (reingjerde mot Finland m.m.) Komiteen merker seg at konvensjonen og byggingen av reingjerder skal støtte opp om reieiers vokteplikt for, så langt det er mulig, å hindre rein i å krysse grensen. Komiteen merker seg videre at det gjennom konsekvensutredning på både norsk og finsk side er funnet en løsning som innebærer at det ikke bygges gjerde i det området hvor et gjerde vil ha sterkest negative effekter for naturmangfold, friluftsliv og kulturminner. Komiteen viser for øvrig til proposisjonen og slutter seg til de vurderinger som er gjort.

3. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i reindrifftsloven mv.
(reingjerde mot Finland m.m.)

I

I lov 15. juni 2007 nr. 40 om reindrift gjøres følgende endringer:

Kapittel 12 skal lyde:

Kapittel 12 Reingjerde mot Finland m.m.

§ 81 Reingjerdekonvensjonen 2014

Konvensjon 9. desember 2014 mellom Finland og Norge om oppføring og vedlikehold av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer inn på det andre rikets område gjelder som norsk lov. Departementet fastsetter hvilke organer som på norsk side skal utøve myndighet etter konvensjonen artiklene 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 16, 17 og 18.

Dersom en norsk reieier forsettlig eller uaktsomt forårsaker at vedkommendes rein kommer inn på finsk område, kan norsk myndighet søke regress hos reieieren for erstatning som den har betalt til finsk myndighet i henhold til konvensjonen.

Nåværende kapittel 12 blir nytt kapittel 13.

Nåværende §§ 81 til 85 blir §§ 82 til 84.

II

Lov 11. mars 1983 nr. 8 i henhold til konvensjon av 3. juni 1981 mellom Norge og Finland om bygging av reingjerder og andre tiltak for å hindre at rein kommer over grensen mellom de to riker oppheves.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i næringskomiteen, den 14. april 2016

Geir Pollestad

leder

Line Henriette Hjemdal

ordfører

